

PIRAMIDA

PRAVILNA ČETVOROSTRANA PIRAMIDA

- Osnovna ivica pravilne četverostrane piramide je 6 cm , a njena apotema 5 cm . Izračunati površinu te piramide.
Rešenje: $P = 96\text{ cm}^2$
- Visina pravilne četverostrane piramide je 3 , a bočna ivica 5 . Naći površinu piramide.
Rešenje: $8(4 + \sqrt{34})\text{ cm}^2$
- Visina pravilne četverostrane piramide je 4 cm , a dijagonala osnove te piramide je $6\sqrt{2}\text{ cm}$. Naći površinu te piramide i površinu njenog dijagonalnog preseka.
Rešenje: $P = 96\text{ cm}^2, P_{DP} = 12\sqrt{2}\text{ cm}^2$
- Osnovna ivica pravilne četverostrane piramide je 2 cm , a bočna strana i ravan osnove obrazuju ugao od 60° . Izračunati površinu omotača te piramide.
Rešenje: $M = 8\text{ cm}^2$
- Bočna ivica pravilne četverostrane piramide je 4 i sa ravni osnove obrazuje ugao od 60° . Izračunati površinu omotača te piramide.
Rešenje: $M = 8\sqrt{15}$
- Osnovna ivica pravilne četverostrane piramide je 12 cm . Naći njenu površinu ako:
a) Bočna ivica sa ravni osnove obrazuje ugao od 45°
b) Bočna strana sa ravni osnove obrazuje ugao od 45°
Rešenje: a) $144(1 + \sqrt{3})\text{ cm}^2$, b) $144(1 + \sqrt{2})\text{ cm}^2$
- Površina omotača pravilne jednakoivične četverostrane piramide je $25\sqrt{3}\text{ cm}^2$. Izračunati njenu površinu.
Rešenje: $25(1 + \sqrt{3})\text{ cm}^2$
- Površina dijagonalnog preseka pravilne četverostrane jednakoivične piramide je 18 cm^2 . Izračunati zapreminu piramide.
Rešenje: $36\sqrt{2}\text{ cm}^3$
- Visina pravilne četverostrane piramide manja je od osnovne ivice za 10 cm , a odnos osnovne ivice i visine je $8:3$. Naći zapreminu piramide.
Rešenje: 512 cm^3
- Omotač pravilne četverostrane piramide jednak je 48 cm^2 . Odrediti zapreminu piramide ako se ivica osnove i bočna visina odnose kao $2:3$.
Rešenje: $\frac{64\sqrt{2}}{3}\text{ cm}^3$
- Pravilna četverostrana piramida ima osnovnu ivicu 12 cm , a visina piramide je $\frac{4}{5}$ apoteme. Izračunati zapreminu piramide.
Rešenje: 2304 cm^3

PRAVILNA TROSTRANA PIRAMIDA (PRAVILAN TETRAEDAR)

12. Ako je a dužina osnovne ivice, h dužina apoteme, s dužina bočne ivice, a H dužina visine pravilne trostrane piramide, naći njenu površinu, ako je:

a) $a = 6 \text{ cm}, h = 10 \text{ cm},$

b) $a = 6 \text{ cm}, H = \sqrt{6} \text{ cm},$

c) $a = 10 \text{ cm}, s = 13 \text{ cm}$

Rešenje: a) $9(3 + \sqrt{3})\text{cm}^2$, b) $9(3 + \sqrt{3})\text{cm}^2$, c) $5(36 + 5\sqrt{3})\text{cm}^2$

13. Bočna ivica pravilne trostrane piramide je 12 i sa ravni osnove obrazuje ugao od 30° . Izračunati dužinu apoteme te piramide.

Rešenje: $h = 3\sqrt{7}$

14. Visina pravilne trostrane piramide je $3\sqrt{3} \text{ dm}$, a ugao između bočne strane i ravni osnove je 60° . Izračunati površinu piramide.

Rešenje: $81\sqrt{3} \text{ dm}^2$

15. Osnovna ivica pravilne trostrane piramide je dvaput veća od apoteme. Bočna ivica je 2. Odrediti površinu omotača piramide.

Rešenje: $M=6$

16. Površina jednakoivičnog tetraedra je $\sqrt{3} \text{ cm}^2$. Izračunati zapreminu tog tetraedra.

Rešenje: $\frac{\sqrt{2}}{12} c$

17. Bočna ivica $s = 4 \text{ cm}$ pravilnog tetraedra obrazuje sa osnovom ugao od 45° . Izračunati zapreminu tog tetraedra.

Rešenje: $8 \cdot \sqrt{\frac{3}{2}} \text{ cm}^3$

RAZNE PIRAMIDE

18. Osnova piramide je romb sa dijagonalama 6 cm i 8 cm . Visini piramide pripada presek dijagonala osnove i visina je jednaka 1 cm . Izračunati površinu te piramide.

Rešenje: $a = 5, s_1 = \sqrt{10}, s_2 = \sqrt{17}, P = 50$

19. Osnova piramide je romb čija je stranica 4 cm , a ugao 60° . Izračunati zapreminu piramide, ako je njena visina 6 cm .

Rešenje: $16\sqrt{3} \text{ cm}^3$

20. Omotač piramide, čija je osnova paralelogram sa stranicama 36 cm i 20 cm i površinom 360 cm^2 , jednak je 768 cm^2 . Visini piramide pripada tačka preseka dijagonala osnove. Izračunati visinu piramide.

Rešenje: Neka su h_a i h_b visine osnove piramide. $h_a = 10, h_b = 18$. Neka su h_1 i h_2 apoteme piramide. $h_1 = 13, h_2 = 15. H = 12$.

21. Izračunati zapreminu piramide čija je osnova paralelogram sa stranicama 12 cm i 15 cm i oštrim uglom od 30° . Visina piramide je 30 cm .

Rešenje: 900 cm^3

22. Osnova piramide je pravougaonik sa stranicama 6 cm i 15 cm . Podnožje visine piramide poklapa se sa presekom dijagonala osnove. Omotač piramide ima površinu 126 cm^2 . Izračunati zapreminu piramide.

Rešenje: $h_a = 8.5, h_b = 5, s = \frac{5\sqrt{13}}{2}, H = 4, V = 120$

23. Osnova piramide je pravougaonik čije su stranice $a = 10$, $b = 18$, a površina dijagonalnog preseka $P_{DP} = 12\sqrt{106}$. Izračunati površinu i zapreminu piramide.
Rešenje: $H = 12$, $h_a = 15$, $h_b = 13$, $V = 720$
24. Osnova piramide, čije su bočne ivice jednake, je pravougaonik. Naći površinu omotača piramide ako su stranice pravougaonika 8 cm i 6 cm , a visina piramide 3 cm .
Rešenje: 63.84 cm^2
25. Osnova piramide je pravougli trougao sa katetama 6 i 8 . Izračunati zapreminu piramide ako je njena visina jednaka hipotenuzi, a njeno podnožje je teme pravog ugla.
Rešenje: 80
26. Osnova piramide je pravougli trougao sa katetama 35 cm i 12 cm , a sve bočne strane su nagnute prema ravni osnove pod uglom od 60° . Izračunati zapreminu piramide.
Rešenje: 630 cm^2
27. Osnova piramide je trougao sa stranicama $a = 13\text{ cm}$, $b = 14\text{ cm}$, $c = 15\text{ cm}$. Svaka bočna strana je nagnuta prema ravni osnove pod uglom od 60° . Izračunati površinu piramide.
Rešenje: $B = 84$, $r = 4$, $h = 8$, $P = 252$
28. Pravougli trougao sa katetama 9 cm i 12 cm je osnova piramide. Sve bočne ivice piramide su jednake 19.5 cm . Izračunati zapreminu piramide.
Rešenje: $V = 324\text{ cm}^3$
29. Osnova piramide je jednakokraki trougao čija je osnovica 8 cm i krak 5 cm . Bočne ivice piramide su po 9 cm . Izračunati zapreminu piramide.
Rešenje: $B = 12\text{ cm}^2$, $H = \frac{\sqrt{2291}}{6}\text{ cm}$, $V = \frac{2\sqrt{2291}}{3}$

ZARUBLJENA PIRAMIDA

$$P = B_1 + B_2 + M$$

$$V = \frac{H}{3}(B_1 + \sqrt{B_1 B_2} + B_2)$$

30. Izračunati površinu pravilne četverostrane zarubljene piramide ako su joj dužine osnovnih ivica 32 i 20 a visina joj je 8 .
Rešenje: $B_1 = 400$, $B_2 = 1024$, $h = 10$, $P = 2464$
31. Površina omotača pravilne četverostrane zarubljene piramide je 1872 , visina bočnih strana je 26 , a dužina osnovne ivice veće osnove je 28 . Naći površinu te piramide.
Rešenje: $P = 2720$
32. Izračunati zapreminu pravilne četverostrane zarubljene piramide ako su površine njenih osnova 50 i 8 , a dijagonalni presek ima površinu 35 .
Rešenje: $a_1 = 5\sqrt{2}$, $a_2 = 2\sqrt{2}$, $H = 5$, $V = 130$
33. Izračunati zapreminu pravilne četverostrane zarubljene piramide kod koje su stranice osnova 9 i 5 , a dijagonala $\sqrt{102}$.
Rešenje: $H = 2$, $V = \frac{302}{3}$
34. Data je pravilna trostrana zarubljena piramida sa osnovicama $a_1 = 9$ i $a_2 = 3$ i bočnom ivicom $s = 5$. Izračunati površinu i zapreminu piramide.
Rešenje: $B_1 = \frac{81\sqrt{3}}{4}$, $B_2 = \frac{9\sqrt{3}}{4}$, $h = 4$, $M = 72$, $P = \frac{45\sqrt{3}}{2} + 72$, $V = \frac{39\sqrt{39}}{4}$
35. Izračunati zapreminu pravilne trostrane zarubljene piramide čije su osnovne ivice dužina 8 i 2 a površina $47\sqrt{3}$

Rešenje: $B_1 = 16\sqrt{3}$, $B_2 = \sqrt{3}$, $h = 2\sqrt{3}$, $H = 3$, $V = 21\sqrt{3}$

36. Naći površinu pravilne trostrane zarubljene piramide čija je visina 4, a osnovne ivice 6 i 2.

Rešenje: $B_1 = 9\sqrt{3}$, $B_2 = \sqrt{3}$, $h = \frac{2\sqrt{13}}{3}$, $M = 8\sqrt{13}$, $P = 10\sqrt{3} + 8\sqrt{13}$

37. Osnovne ivice pravilne četverostrane zarubljene piramide su 4 i 2. Bočne ivice su nagnute prema ravni osnove pod uglom od 60° . Izračunati površinu omotača.

Rešenje: $H = \sqrt{6}$, $h = \sqrt{7}$, $M = 12\sqrt{7}$

38. Bočne ivice pravilne trostrane zarubljene piramide nagnute su prema ravni osnove pod uglom od 30° . Osnovne ivice su 4cm i 3cm. Izračunati zapreminu zarubljene piramide.

Rešenje: $H = \frac{1}{3} \text{ cm}$, $V = \frac{37}{36} \sqrt{3} \text{ cm}^3$

39. Izračunati zapreminu pravilne četverostrane zarubljene piramide, ako je njena dijagonala dužine 18 cm, a osnovne ivice su 14 cm i 10 cm.

Rešenje: $H = 6 \text{ cm}$, $V = 872 \text{ cm}^3$

40. Dijagonalni presek pravilne četverostrane zarubljene piramide je 132 cm^2 a bočna ivica $s = 13 \text{ cm}$ i visina $H = 12 \text{ cm}$. Izračunati zapreminu.

Rešenje: $B_1 = 128$, $B_2 = 18$, $V = 776$

41. Osnovne ivice pravilne trostrane zarubljene piramide su 6 dm i 2 dm, a omotač je jednak zbiru površina osnova. Izračunati zapreminu tela.

Rešenje: $h = \frac{5\sqrt{3}}{6} \text{ dm}$, $H = \frac{\sqrt{3}}{2} \text{ dm}$, $V = \frac{13}{2} \text{ dm}^3$